

Á MESA DO PARLAMENTO

Ánxeles Cuña Bóveda e Luca Chao Pérez, deputadas do Grupo Parlamentar de **En Marea**, ao abeiro do disposto no artigo 156 do Regulamento da Cámara, presenta a seguinte **Pregunta para a súa resposta oral na Comisión 4.ª**

Na pequena localidade lucense de Bóveda pervive, case milagrosamente, un monumento, na actualidade coñecido como Igrexa de Santa Eulalia de Bóveda, posto en pé entre os séculos III e IV e convertido máis adiante en igrexa cristiá. Estivo accesible ata o século XVIII, pero despois ficou oculto cando se construíu a igrexa parroquial.

Hai diversas teorías sobre o seu uso primitivo: pequena igrexa visigótica asentada sobre unha edificación romana; edificio dedicado ás ninfas, templo nínfeo dedicado a algunha divindade pagá, pode que á deusa Cibeles ou a outros deuses como Dionisio. O que si hai é coincidencia en sinalar que se trataba dun edificio pagán.

As investigacións de arqueólogos, historiadores, arquitectos, son numerosas e ben importantes. Todas coinciden no seu espléndido valor patrimonial e histórico. Trátase dun monumento excepcional, único en Europa, tanto pola súa beleza arquitectónica como pola rica pintura mural que perviviu grazas a que o monumento estivo séculos soterrado por completo.

Descubriuno o sacerdote (José María Penado) en 1914. O achádego fíxose público no ano 1926. Comezaron as visitas de especialistas da Real Academia Galega e arrancaron as escavacións baixo a dirección de Luis López-Martí. Foi obxecto de moitos estudos e actuacións e ata se achegaron arqueólogos xermanos. No 1931, foi declarado Monumento Histórico-artístico Nacional.

Trala aprobación da Lei 10/1985 do Patrimonio Histórico Español, ten a consideración de BIC. Delimitado con protección integral no ano 1997.

O acceso a este monumento excepcional, realízase a través dunha porta cun arco de ferradura que está considerado como o máis antigo da península ibérica e probablemente de Europa. De forma sorprendente, nas paredes aínda en pé conserva unhas pinturas murais de escenas de paxaros.

Trátase dun edificio semi soterrado e dunha soa planta, manténdose toda a estrutura agás o teito. O seu valor é de tal magnitude que consideramos que xa que conta co nivel de protección integral deberan tomarse medidas de conservación e mantemento de primeira índole.

Ao longo dos anos realizáronse diversas actuacións e intervencións para preservar Santa Eulalia de Bóveda. Con todo, o monumento estivo abandonado polo desleixo dos seus responsables e o retraso das obras que foron licitadas. Ao longo do tempo foron necesarias diferentes intervencións con resultados non sempre satisfactorios. A Consellería de Educación, Cultura e Ordenación Universitaria que é a encargada de preservar este ben único, debe esixir informes de restauradores con bagaxe e controlar as actuacións das empresas que realicen os traballos.

Houbo intervencións moi valiosas como a levada a cabo polos arquitectos Manuel Gallego Jorreto e César Portela, a pechadura parcial do edificio abovedándoo.

Con todo a parede de entrada, que consta do arco e dúas fiestras, permanece aberta e á intemperie, sendo un área de entrada de choiva ou vento que sen dúbida ten un impacto no interior onde se achan as pinturas. Causa desolación

ver parte das paredes e o chan da piscina cuberto de lidro, sinais dunha crecente humidade que baixo o noso punto de vista supón unha seria ameaza para o mantemento das pinturas do mural. A capilaridade das paredes é evidente posto que a pedra encheuse de lidro.

Unha observación detallada das pinturas deixa entrever que unha das paredes posúe cores máis rechamantes e intensas mentres que, no outro lado, presentan un perfil máis apagado.

Como sinalamos, o teito abovedado protexe as pinturas das inclemencias do tempo, pero non así a área de entrada ao monumento que está nun nivel máis baixo que a calzada da aldea na que se sitúa. Para acceder a Santa Eulalia hai que baixar un tramo de escaleiras de pedra á intemperie, a modo de rampla de entrada e que é unha vía clara de filtración de auga de choiva, especialmente na época invernal. O feito de que a porta con arco e as fiestras carezan de toda protección permanecendo abertas, son elementos de permeabilidade de vento e choivas.

Desde a nosa óptica, unha xoia monumental destas características, case única, debería ser obxecto dun maior nivel de protección a fin de preservar por moitos máis séculos este legado. Consideramos que existe un preocupante problema de humidade que non se abordou coa intensidade que se debería e ao que só se deron solucións parciais. Cremos, así mesmo, que existen elementos ou materiais coñecidos con seguridade por expertos na materia que mellorarían o nivel de protección de Santa Eulalia de Bóveda.

De acordo coa Lei 5/2016, de 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia a competencia exclusiva sobre o patrimonio cultural de Galicia corresponde á propia Comunidade Autónoma. Unha competencia que, tendo en conta o estado

de conservación do monumento, entendemos non se está exercitando axeitadamente.

Ante esta situación, o Grupo Parlamentar de En Marea presenta as seguintes preguntas:

- 1.ª) É coñecedora a Consellería da importancia e da relevancia que ten o monumento de Santa Eulalia de Bóveda?
- 2.ª) Coñece a Consellería o seu actual estado de mantemento?
- 3.ª) Sabe que é obxecto da afectación da humidade?
- 4.ª) Ten prevista algunha medida a Consellería para a súa axeitada conservación?

Santiago de Compostela, 13 de setembro de 2017.

Asdo.: Ánxeles Cuña Bóveda

Luca Chao Pérez

Deputadas do G.P. de En Marea.

Asinado dixitalmente por:

María de los Ángeles Cuña Bóveda na data 13/09/2017 19:14:18

Luca Chao Pérez na data 13/09/2017 19:14:24

PARLAMENTO
DE GALICIA

BOLETÍN OFICIAL DO
PARLAMENTO DE GALICIA

X lexislatura
Número 177
19 de setembro de 2017

Sobre o coñecemento do Goberno galego da perigosidade que presenta a estrada PO-234 entre os concellos de Ponte Caldelas e de Cerdedo-Cotobade, así como as súas previsións respecto da aceptación do convenio proposto polo Concello de Ponte Caldelas en relación coa expropiación dos terreos necesarios para a súa mellora [51331](#)

I 16406 (10/POC-002873)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Prado Cores, María Montserrat e 5 máis

Sobre o protocolo de actuación previsto polo Sergas diante dun brote de tuberculose, a xestión levada cabo en relación co detectado no mes de xuño no IES de Cacheiras, no concello de Teo, e as súas previsións respecto da dotación da Unidade de Tuberculose do Complexo Hospitalario Universitario de Santiago de Compostela dos recursos necesarios para atender estes casos [51333](#)

I 16418 (10/POC-002875)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Presas Bergantiños, Noa e 5 máis

Sobre a valoración do Goberno galego respecto dos resultados da política levada a cabo en relación coa enerxía eólica e as consecuencias para Galicia da anulación do concurso eólico do Goberno bipartito [51337](#)

I 16473 (10/POC-002876)

Grupo Parlamentario de En Marea

Cuña Bóveda, María de los Ángeles e Chao Pérez, Luca

Sobre a información e as medidas previstas pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria en relación cos problemas de conservación que presenta o monumento de Santalla de Bóveda [51342](#)

I 16508 (10/POC-002877)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Toja Suárez, María Dolores e 2 máis

Sobre as medidas que vai adoptar Goberno galego e o prazo que ten previsto para resolver os problemas de seguridade existentes na estrada AC-418, que discorre entre Carballo e Buño, tras os arranxos levados a cabo nela [51346](#)

I 16511 (10/POC-002878)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Prado Cores, María Montserrat e 5 máis

Sobre a existencia de subministración suficiente de semente de ameixa xapónica para atender a demanda que hai en Galicia, a opinión do Goberno galego en relación coa eficiencia da súa produción para a rexeneración dos bancos marisqueiros e o cultivo en parques, así como as medidas adoptadas ou previstas para diferenciar a producida en Galicia da procedente doutros lugares, as razóns da súa exclusión das ordes de axuda da Consellería do Mar e os prexuízos que ocasiona esta medida nas agrupacións de mariscadoras [51348](#)

I 16536 (10/POC-002879)

Grupo Parlamentario de En Marea

Lago Peñas, José Manuel

Sobre o protocolo de actuación previsto polo Sergas diante dun brote de tuberculose, a xestión levada cabo en relación co detectado no mes de xuño no IES de Cacheiras, no concello de Teo, e as súas previsións respecto da dotación da Unidade de Tuberculose do Complexo Hospitalario Universitario de Santiago de Compostela dos recursos necesarios para atender estes casos
Comisión 5ª, Sanidade, Política Social e Emprego

- 16418 (10/POC-002875)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Presas Bergantiños, Noa e 5 máis

Sobre a valoración do Goberno galego respecto dos resultados da política levada a cabo en relación coa enerxía eólica e as consecuencias para Galicia da anulación do concurso eólico do Goberno bipartito

Comisión 6ª, Industria, Enerxía, Comercio e Turismo

- 16473 (10/POC-002876)

Grupo Parlamentario de En Marea

Cuña Bóveda, María de los Ángeles e Chao Pérez, Luca

Sobre a información e as medidas previstas pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria en relación cos problemas de conservación que presenta o monumento de Santalla de Bóveda

Comisión 4ª, Educación e Cultura

- 16508 (10/POC-002877)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Toja Suárez, María Dolores e 2 máis

Sobre as medidas que vai adoptar Goberno galego e o prazo que ten previsto para resolver os problemas de seguridade existentes na estrada AC-418, que discorre entre Carballo e Buño, tras os arranxos levados a cabo nela

Comisión 2ª, Ordenación Territorial, Obras Públicas, Medio Ambiente e Servizos

- 16511 (10/POC-002878)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Prado Cores, María Montserrat e 5 máis

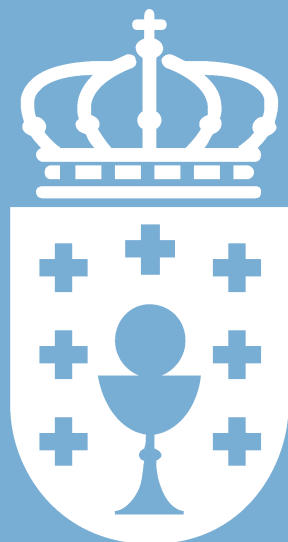
Sobre a existencia de subministración suficiente de semente de ameixa xapónica para atender a demanda que hai en Galicia, a opinión do Goberno galego en relación coa eficiencia da súa produción para a rexeneración dos bancos marisqueiros e o cultivo en parques, así como as medidas adoptadas ou previstas para diferenciar a producida en Galicia da procedente doutros lugares, as razóns da súa exclusión das ordes de axuda da Consellería do Mar e os prexuízos que ocasiona esta medida nas agrupacións de mariscadoras

Comisión 8ª, Pesca e Marisqueo

- 16536 (10/POC-002879)

Grupo Parlamentario de En Marea

Lago Peñas, José Manuel

PARLAMENTO
DE GALICIA

BOLETÍN OFICIAL DO
PARLAMENTO DE GALICIA

Edición e subscricións:

Servizo de Publicacións do Parlamento de Galicia. Hórreo, 63. 15702. Santiago de Compostela.

Telf. 981 55 13 00. Fax. 981 55 14 25

Dep. Leg. C-155-1982. ISSN 1133-2727